

Повна назва: Основи економічної теорії

Статус: за вибором

Мета: Метою дисципліни «**Основи економічної теорії**», яка складається з двох основних частин (мікро- та макроекономіки), є оволодіння студентами основними поняттями й термінами, набуття здатності орієнтуватися в змісті основних економічних проблем і різних підходах до їх вирішення. Вивчення мікроекономіки дозволить майбутнім фахівцям зрозуміти механізм функціонування ринкової економіки й окремих її ланок, усвідомити значення підприємницької діяльності для еволюції суспільства та набути певного вміння аналізувати діяльність фірм і приймати рішення з метою забезпечення максимально прибуткової діяльності. У розділі макроекономіки докладно розглядаються існуючі точки зору й підходи різних наукових шкіл до розв'язання макроекономічних проблем.

Обсяг, методики, і технології викладання дисципліни:

Тематичний план дисципліни «**Основи економічної теорії**» складається з двох змістових модулів, кожен з яких поєднує в собі відносно окремий самостійний блок дисципліни, який логічно пов'язує кілька навчальних елементів дисципліни за змістом і взаємозв'язками, дозволяючи логічно розташувати блоки навчальних тем за галузевою ознакою.

Курс «**Основи економічної теорії**», що вивчають студенти неекономічних спеціальностей, традиційно складається з двох частин - мікро- та макроекономіки - і має за мету оволодіння студентами основними поняттями й термінами, набуття здатності орієнтуватися в змісті основних економічних проблем і різних підходах до їх вирішення. Вивчення мікроекономіки дозволить майбутнім фахівцям зрозуміти механізм функціонування ринкової економіки й окремих її ланок, усвідомити значення підприємницької діяльності для еволюції суспільства та набути певного вміння аналізувати діяльність фірм і приймати рішення з метою забезпечення максимально прибуткової діяльності.

Вивчення макроекономіки підносить аналіз економічних проблем на державний рівень і дозволяє ознайомитися з питаннями, що стосуються всієї національної економіки – кризами, безробіттям, інфляцією, грошовою системою. В цьому розділі докладно розглядаються існуючі точки зору й підходи різних наукових шкіл до розв'язання макроекономічних проблем.

Враховуючи особливості основної спеціалізації студентів, слід вважати доцільним при вивченні курсу варіювати (якщо це можливо) відведеною кількістю годин і зупинятися докладніше на окремих темах. Так, для спеціальності «Міжнародні відносини», крім означених задач, треба намагатися не тільки познайомити студентів з соціально-економічними проблемами життя сучасного суспільства, але й більше приділяти уваги ролі економічних явищ для розвитку міжнародних відносин, як політичних, так і економічних. В даному випадку особливе значення набувають такі теми, як «Зовнішньоекономічні зв'язки», «Бюджетний дефіцит і державний борг», «Фіскальна політика» тощо. В зв'язку з цим, традиційний поділ курсу на мікро- та макроекономічні частини можна провести нерівномірно і зробити наголос на макроекономічних проблемах. Мікроекономічні проблеми доцільно освітити, перш за все, з точки зору втручання держави в ринковий механізм та підприємницьку діяльність.

Для визначення рівня засвоєння слухачами навчального матеріалу використовуються такі форми та методи навчання:

Форми навчання:

1) лекційні заняття, на яких викладається теоретичний матеріал, наводяться практичні приклади; заняття проводяться з використанням технічних та програмних засобів;

2) семінарські заняття, що передбачають підготовку теоретичних та практичних питань з державного фінансового контролю та їх обговорення в аудиторії;

3) консультації, які проводяться з метою допомоги студентам у виконанні їх індивідуальних завдань та роз'яснення окремих розділів теоретичного матеріалу, відпрацювання студентами пропущених занять.

Методи навчання:

1. Пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний. Даний метод знаходить широке застосування для передачі великого масиву інформації на лекції, з навчальної або методичної літератури, через екранний посібник у «готовому» виді. Студенти сприймають і осмислюють факти, оцінки, висновки і залишаються у рамках репродуктивного (відтворюючого) мислення.

2. Репродуктивний метод (репродукція – відтворення). Використовується переважно на семінарських заняттях, коли діяльність студентів організовується за кількаразовим відтворенням засвоєваних знань. Для цього використовуються різноманітні роботи і різні форми самоконтролю.

Застосовується у взаємозв'язку з **інформаційно-рецептивним методом** (який передує репродуктивному). Разом вони сприяють формуванню знань, навичок і вмінь у студентів, формують основні розумові операції (аналіз, синтез, узагальнення, перенос, класифікація).

3. Метод проблемного викладу, використовується у побудові змістовної частини курсу (теми лекцій і семінарів). Важливою складовою даного методу є розкриття пошуків різних підходів у вирішенні тієї чи іншої проблеми. При цьому викладач реалізує розкриття системи доказів, порівняння точок зору, різних підходів. Студенти не тільки сприймають, усвідомлюють і запам'ятовують готову інформацію, але й стежать за логікою доказів, за рухом думки викладача.

4. Частково-пошуковий, або евристичний, метод, який полягає в організації активного пошуку рішення висунутих у навчанні (або сформульованих самостійно) пізнавальних завдань. Метод дозволяє

активізувати мислення, викликати зацікавленість до пізнання на семінарах і колоквіумах.

5. Дослідницький метод. Є важливою складовою самостійної роботи студента, оскільки вони самостійно вивчають літературу, джерела, здійснюють інші дії пошукового характеру. У даному методі найбільш повно проявляються ініціатива, самостійність, творчий пошук у дослідницькій діяльності.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1.						
<i>Макроекономічний аспект розвитку економіки</i>						
Тема 1. Власність та її роль в економічному розвитку суспільства		2	1			2
Тема 2. Особливості переходу від директивно-планової до ринкової економіки. Формування економічної системи України.		2	1			2
Тема 3. Фактори, процес і результати виробництва.		2	1			2
Тема 4. Економічні потреби, їх сутність та класифікація. Закон зростання потреб.		2	1			2
Тема 5. Основи економіки природокористування.		2	1			2
Тема 6. Попит та		2	1			2

пропозиція.						
Тема 7. Теорія поведінки споживача.		2	1			3
Разом за змістовим модулем 1		14	7			15
Змістовий модуль 2.						
Мікроекономічний аспект розвитку економіки						
Тема 1. Теорія фірми та ринкова пропозиція.		2	1			2
Тема 2. Теорія ринкових структур.		2	1			2
Тема 3. Мікроекономіка суспільного сектору.		2	1			2
Тема 4. Зайнятість, безробіття та інфляція.		2	1			2
Тема 5. Сукупний попит та його регулювання. Фіскальна політика.		2	1			2
Тема 6. Бюджетний дефіцит і державний борг.		2	1			2
Тема 7. Економічне зростання та його чинники. Зовнішньоекономічні зв'язки.		2	1			3
Разом за змістовим модулем 2		14	7			15
Усього годин		28	14			30
						72

Знання та навички: студенти повинні оволодіти основоположними економічними категоріями, економічними законами та принципами

функціонування економічних систем; економічних відносини, господарчих механізмів та дії людей.

знати:

- базові поняття та дефініції сучасної економічної науки;
- класифікації основних потреб суспільства в фінансовій, виробничій та економічній площинах;
- принципів використання економічних ресурсів;
- базових понять макро та мікроекономіки;
- економічної складової усіх міжнародних та геополітичних процесів сучасного світу.

•

вміти:

- розуміти механізм функціонування ринкової економіки й окремих її ланок,
- усвідомлювати значення підприємницької діяльності для еволюції суспільства;
- набути певного вміння аналізувати діяльність фірм;
- приймати рішення з метою забезпечення максимально прибуткової діяльності під час здійснення комерційної та виробничої діяльності;
- користуватись навичками прогнозування оптимальних витрат виробництва;
- визначати ціну та обсяг виробництва;
- класифікувати та визначати потреби суспільства;
- визначати альтернативні варіанти використання економічних ресурсів.

Кількість годин (кількість кредитів ЄКТС): На вивчення навчальної дисципліни відводиться 72 години / 2 кредитів ECTS.

Види робіт: Контроль за рівнем засвоєння матеріалу та знань студентів проводиться у таких формах: виконання індивідуальних завдань; виконання

самостійних письмових аудиторних робіт, усні відповіді на семінарських заняттях, іспит.

Протягом триместру здійснюється поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюється під час захисту індивідуальних завдань, перевірки самостійних робіт, перевірки виконаних творчо-пошукових завдань. Підсумковий контроль з дисципліни «Основи економічної теорії» проводиться відповідно до навчального плану у вигляді іспиту у 4 триместрі, в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу.

Оцінювання:

іспит

Форма контролю	Максимальна оцінка одиниці контролю	Кількість заходів	Сума балів
Доповідь на сем. заняттях	5	2	10
Опитування на сем. заняттях	5	6	30
Творчо-пошукова робота	10	1	10
Виконання письмової самостійної роботи(тестування)	10	1	10
Загальна кількість балів			60
Іспит			40
Всього за триместр			100

Викладач:

Погромський Віктор Олександрович, кандидат історичних наук, старший викладач кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики ЧНУ ім. Петра Могили.

Стаж педагогічної діяльності – 5 років. Кількість виданих наукових праць – більше 80. В 2012 році захищено дисертацію на здобуття наукового

ступеня кандидата історичних наук зі спеціальності 07.00.01 – Історія України. Тема дисертації: «Українсько-аргентинські зв'язки (1880-ті - 1939 р.)»

Сфера наукових інтересів – історія міжнародних відносин ХХ ст.